

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Americae tertia pars, Memorabilem provinciae Brasiliae
historiam continens**

Staden, Hans

Léry, Jean de

Francofurti ad Moenum, 1592

Kapitel VIII

urn:nbn:de:bsz:31-88707

nantur tacite, aut etiam scriptis mandarunt commercium illud adeo frequens cum Barbaris nudis, ac præsertim cum feminis, ad lasciuiam & libidinem prouocare: dico igitur, quamuis in speciem nuditas illa concupiscentiæ esca non immerito censeatur, tamē, ut res ipsa comprobauit, inculta illa nuditate certū est, multo minū opinione viros ad libidinem pellici. Itaq; ausim asseuerare splendidum illū cultum, fucos, supposititias comas, capillos calamistratos, ampla illa & tanto artificio complicata, amictoria pretiosa, mammillaria, laciniatas & vndantes vestes, ceteraq; eiusmodi, quibus feminae nostrates tam sedulo formam mentiuntur, plura incommoda & mala parere, quam faciat Barbararum nuditas, tametsi forma ab illis non vincantur. Ita ut si pluribus seruato decoro hæc persequi liceret, efficacissimas huic sententiæ meæ subiicerem rationes, refutatis omnibus argumentis, quæ in contrariam partem afferri possint. Ac ne diutius immorer, eorum testimonium hîc appello, qui mecum in Brasiliam nauigarunt, quiq; vtrâsq; conspexerunt. Hæc tamen ita accipi nolim, ac si nuditas illa mihi vllō modo contra Scripturæ auctoritatem probaretur. Testatur enim, Adam & Euam, post peccatum, agnita nuditate, pudore suffusos fuisse. Eorum etiam detestor hæresim qui violata naturæ lege, non satis hac in parte à miseris nostris Americanis seruata, morem illum turpissimum inuehere moliti sunt.

Sed quæ de Barbaris istis à me dicta sunt, eo certe tendunt ut constet, nos nihilo minū culpandos esse, qui istis damnatis quod abiecto pudore nudi incedant, in aliud extremum peccamus, cultu nimirum nostro nimio. Atq; vti nam nostrū quisq; modesto cultu, habita necessitatis & honesti ratione potius quam fastus & vanitatis, vtatur.

CAP. VIII.

De crassis radicibus, & crasso milio, ex quibus Barbari farinam conficiunt, qua in panis vtuntur locum: deque eorum potione quam Caou-in appellant.

Vandoquidem externum ornatum habitumq; Barbarorum superiori capite accepimus, à recto ordine alienum non videtur, si de eorum cibariis hoc loco disseramus. Hoc autem in primis est notandū, licet frumentum nec habeant, nec serant, vitesque minime colant, nihilominus tamen (quod experientia non semel sum edoctus) laute admodum eos viuere quantumuis pane & vino carentes.

Duorum generum radices habent, quibus *Aypi* & *Maniot* nomina indidere: hæc inter tres quatuorve menses adeo crescunt, ut sint longitudine sesquipedali, femoris crassitudine. Erutas feminae (neque enim circa isthæc occupantur viri) igne exsiccatas, *Boucano* nimirum impositas, nonnunquam etiam recentes, acutis silicibus posti infixis atterunt, prout caseum & odoratas nuces contradere solemus, farinamq; candidissimam ex iis conficiunt. Tum vero cru-

*America
narū nuditas
cultu
nostrarum
feminarū
minu no-
xia.*

*De Barba-
rorum nu-
ditate quid
sentiat au-
tor.*

*Sine pane
& vino lau-
te viuunt
Barbari.*

*Aypi &
Maniot
radices.*

da illa farina, atque adeo succus albus, de quo mox, qui ab ea exprimitur, recentis & liquidi amyli triticei, aqua diu madefacti, saporem prorsus refert. Adeo ut cum post meum in Galliam reditum alicubi me presente fieret, odor ille memoriam refricaret eius quo Barbarorum casæ, tantisper dum ex radicibus farina conficitur, perfundi solent.

Ad farinae istius apparatus feminae Brasilienses, vasa fictilia prægrandia, utpote quæ singula capiant modia, satis comode effingunt. Quibus ad ignem positis farinam immittunt, continuoq; dum coquitur, dissectæ cucurbitæ altera parte, qua pultarii loco vtuntur, permouent. Cocta tragematis minoris formam habet.

*Ouy-entã
durior fa-
rina.
Ouy-pou
mollior fa-
rina.*

Duplex istius farinae genus ab illis conficitur: alia enim percocta est & dura, *Ouy-entan* appellant, quam in militiam profecturi secum ferunt, quod diutius conseruetur: alia vero minus est cocta & mollior, *Ouy-pou* nominant: hæc priore est eo præstantior, quod dum recens ori admouetur ac manditur, panis candidi medullæ saporem refert. Prior vero ille sapor, de quo egi, inter coquendum, in gratiorem & suauiore mutatur.

*Farina ex
radicibus
ad panem
conficien-
dum mi-
nus apta.*

Quamuis autem hæc farinae, præsertim recentes saporis sint optimi, summam alendi habeant facultatem, ac facilis earum sit concoctio, nihilominus tamen pani conficiendo (ut ipse sum expertus) nullo modo sunt aptæ. Massa quidem conficitur, quæ non dissimili à triticea modo intumescit, specieque est optima, ac instar similicæ candida: inter coquendum tamen adeo exsiccat & aduritur crusta, ut pane scisso fractove interior pars sicca, & ad pristinam farinae formam redacta reperiatur. Quibus adducor ut credam eum qui primus retulit (cum non satis diligenter quod à me dictum est perpendisset) eos qui viginti duobus aut tribus gradibus ultra Æquatorem porrecti sunt (quos *Tououpinambaultios* esse plane constat) pane ex lignis attritis confecto velci solitos, quod de radicibus istis, de quibus agimus, est intelligendum, hallucinatum fuisse.

*Hist. gen.
Ind. lib. 2.
cap. 92.*

*Mingant
pulmetum
& radicem
farina.*

Vtraque vero farina pulmento cõficiendo, quod à Barbaris *Mingant* nuncupatur, est accommodata, præsertim si pingui quodam iure diluatur: tunc enim orizam refert, atq; eo condita modo optimi est saporis.

Ceterum *Tououpinambaultij* nostri cum viri tum mulieres, nec non ipsi pueruli ab ineunte ætate huiusmodi farinam siccam panis vice edere consueuerunt. Cui rei adeo apti frequenti vsu sunt facti, ut summis digitis è figu-

*Barbari pe-
ritissime fa-
rinam in os
coniiciunt.
Galli ad fa-
rinam in os
iniiciendã
inepti.*

*Succus ex
humidara
dice expres-
sus escu-
lentus.*

linis vasis desumptam certa manu, ne minima quidem excepta mica, eminens in os coniiciant. Hunc morem imitari aliquoties tentauimus, at farina illa vultum inspergebamus, in hoc nimirum negotio minus exercitati, ac proinde, nisi mimicos moriones referre volebamus, cochlearibus uti necesse erat.

Porro radices illæ *Aypi* & *Maniot* interdum recentes frustatim conciduntur, ex quarum farina, humida quidem illa, pilæ amplæ à mulieribus compinguntur, è quibus intra manus compressis succum, lactis instar, candidum ac liquidum exprimunt. Eum vasis figulinis exceptum soli exponunt, cuius calore

ad

ad modum lactis coagulatur. Edendus vero in patellis testaceis infunditur, ac deinde, prout solemus oua frigere, excoquitur.

Præterea radix *Aypi* non modo ex farinae usu probatur, sed etiam sub cinere cocta utiliter comeditur: quippe & tenerascit, & diffinditur, castaneæque in prunis coctæ, cuius saporem refert, est persimilis: ac proinde ita parata edulis est maxime. At radicis, quæ *Maniot* dicitur, longe alia est ratio: nisi enim in farinam redacta erit atque percocta, periculosissime editur.

Vtriusq; caulis, qui forma inter se sunt persimiles, Iuniperi humilis magnitudinem æquat: foliisq; Præoniæ similitudine. Quod vero in hisce Brasiliensibus radicibus, *Aypi* & *Maniot* maxime est admirandum, totum in copia positum est, earum rami qui calamos cannabinos fragilitate adæquant, quanta copia perfringi, ac in terram qua altissime defigi possunt, nulla adhibita alia cultura, bimestri aut trimestri spatio radicum copiam gignunt.

Mulieres quoque amplum illud milium, de quo dictum est, quodque vulgo à nobis triticum Sarracenum, à Barbaris *Auati* dicitur, præacuto baculo in terram defixo serunt: ex eo item farina ab illis conficitur, quam eodem prorsus modo coquunt, & comedunt quo superiorem diximus. At vero crediderim (contra quam à me dictum fuerat prima huiusce historiae editione. duo enim distinguebam, quæ ubi penitus perspexi, vnum idemq; esse iam comperio) hoc *Auati* nostrorum Brasiliensium idem esse cum eo quod Indorum Historiographus *Mais* nominat, quod, uti ipse testatur, Indis frumenti usum præbet. Illud his verbis describit:

Harundo *Mais*, inquit, in hominis altitudinem, ac nonnunquam amplius adolescit, satis crassa est, foliis palustrum arundinum persimilis, spica nuci pinastri simili, grano amplo, nec rotundo, nec quadrato, nec longitudine cum nostro tritico comparanda, à semine mensibus tribus metitur: imo irriguis locis XLV. diebus. Ex vno grano 100. 200. 300. 400. 500. nonnunquam etiam 600. gignuntur. His abunde docetur quæ sit illius regionis fertilitas, quam nunc Hispani occupant. Quidam scriptis mandauit adeo fertile esse in Orientali India solum, ut frumentum, hordeum, milium deniq; ad cubitos quindecim adolescat. Hæc sunt, quæ panis vicem apud Americanos supplere animaduerti.

Hispani ac Lusitani, qui sedes in illis terris fixerunt, magna frumenti ac vnicopia abundant, ex quo apparet Brasiliensium oram horum esse maxime feracem. Quod autem iis rebus Barbari carent, ipsorum inscitia tribuendum esse. Nos vero frumentum & vinearum palmites eo comportauimus, expertique sumus vtrumque illic optime prouenire posse, si modo agri eo labore quo apud nos colerentur. Vitæ enim à nobis plantatæ rami fluxerunt, maximo feracissimi soli argumeto. Quod ad fructus attinet, primo anno racemi nati sunt acidi, qui non modo non maturescerent, sed etiam in dies indurescerent. At vero quantum à peritis vinitoribus non ita pridem edoctus sum, constat nouelletæ primo & secundo anno labruscas nullius pretii plerumque producere. At verisimile est Gallos, si vitem illam colere perrexerunt, optimas ex ea vitas collegisse.

Radix sub cinere cocta.

Qua sit radicum istarum caulis & foliorum forma.

Mira ratio radices illas propagandi.

Auati, milium amplum.

Mais, Peruanis triticum. Hist. gen. Ind. lib. 5. cap. 215.

Calcondilus de bello Turc. lib. 3. cap. 24.

Americanum solum tritico & vino accommodatum.

recen- Adeo ut ille me- bus fari-

grandia, d ignem ita alte- noris for-

est & du- uod diu- mant: hæc ur, panis coquen-

mi, sum- minus ta- massa qui- que est o-

ficatur nam fari- ai primus

) eos qui quos Tou- solitos, cinatum

gant nun- : tunc e-

non ipsi e consue- is è figu- , eminus farina illa

itati, ac ti necesse

concidu- compin- dum ac li- ius calore ad

Frumentum vero secale à nobis sata folia quidem emisérunt, inque stipulam sunt fastigiata, ac spem fecerunt, in spicis nulla grana extiterunt. Hordeum grana permulta produxit, & ad iustam maturitatem peruenit: vnde credibile est illud solum nimium celeriter extrussisse frumentum, & secalem, quæ diutius in terra foueri expetunt, quam hordeum, ita vt nec florere, nec grana proferre potuerint. Eam ob causam, quemadmodum in Gallia agros, vt sint fertiliores, stercoreamus, contra illam terram assiduo cultu, ac versatione defatigandâ esse arbitror, vt eo modo ferendis frugibus sit aptior.

*America-
num solum
ob pingue-
dinem fru-
mento no-
stro seredo
aneptum.*

Atq; hoc obiter dictum sit, vt iis satisfiat, qui curiosius inquirunt, an apud Brasilienses frumentum ac vinum prouenire possint, si modo excolantur.

Vt autem eo redeam vnde digressus sum, priusquã de carnibus, fructibus, piscibus, & aliis Barbarorum cibis, nostris prorsus ab similibus, loquar, vt melius quæ dicenda proposui distinguam, quæ sit ipsorum potio, quæque conficiatur ratione, edisseram.

Hic

Hic primo notandum est, viros, vt in paranda farina operam non ponunt, sed curam illam mulieribus relinquunt, illud idem hoc in negotio illis vsuenerit. Quia à conficienda potione multo religiosius cauēt, præterquam quod radices, *Aypi & Maniot*, eo modo quo diximus, paratæ, præcipuum ipsis cibum subministrant, potione quoque ex illis hac ratione conficiunt. Eas in primis postquam minutatim conciderunt, quomodo hîc rapas ollæ iniiciendas, solent, inque vasis luteis sufferuefaciunt, quoad mollescant, emollitas ab igne remouent, ac deferuefcere sinunt. His ita expeditis, earum pleræque circa ingentia illa vasa sedentes frustra illa mollita mandendo comminuunt, deinde singula manu ab ore excipientes in aliud vas igni impositum deijciunt, vt ibi rursus ferueant: baculo autem continuo agitant, donec satis ferbuisse iudicent: tum secundo à flammis ablatum in alia vasa figulina, quorum singula cadum minorem Burgundium æquant, minime colatum reponunt: vbi vero rursus ferbuerit, despumatumque fuerit, vasa illa operiunt, quoad, eo quo dicemus modo, ebibant. Vasa porro illa, de quibus vltimo loco dixi, figuram earum cuparum imitantur, quibus ad lixiuium passim vtuntur Borbonii, & Auerni, ore tamen aliquanto angustiore.

Brasil. femina potum conficiunt.

Eadem quoque Brasilienses feminæ feruefacientes, ac ore simul mandentes milium illud, quod *Auati* nominant, potum eadem prorsus ratione conficiunt cum superiori. Nominatim vero feminas eam artē exercere repero. Nam quamuis distinctionem inter virgines & mulieres, quæ propterea non abstinēt à virorum consortio (vt male Theuetus scripsit) ea in re nō viderim: nihilominus hoc sibi firmiter persuadent Barbari, potione nullius saporis futuram, si radices aut milium ipsi mandant. Deinde tam hoc indignum arbitratur, quam ineptum est quod à rusticis Segusianis factitatur, qui & nent, & colum gestat. Hanc potione Barbari vocant *Caou-in*, quæ subturbida & spissa est, ac fere lactis saporem imitatur: rubeam etiam habent, & albam, vt & nos vinum.

Potus ex milio.

Sing. Amer. c. 24.

Quoniam autem radices istæ, ac milium quolibet tempore in eorum regione proueniunt, ideo quotiescunque visum est, potum eiusmodi conficiunt tanta copia, vt semel plusquam triginta cados sexagenum sextariorum Parisiensium in ipsorum ædibus dispositos viderim: vbi pleni, opertiq; remanēt donec illi ad comptandum conueniant. Priusquam vero quæ sit comptandi ratio referam, exclamando præfari liceat: Procul estote Germani, Flandri, Heluetii, omnesq; adeo qui strenue potando palmam petitis. Vos enim audito Barbarorum potandi modo sponte illis cessuros esse video.

Americani potatores eximii.

Ergo cum potationem aggrediuntur, præsertim cum captiuum mactant, adhibitis solennibus ceremoniis (de quibus postea) feminæ lentum ignem circa vasa accendunt, vt potus ille tepescat. tepido enim delectantur, contrario prorsus à nostro more, qui vinum frigidissimum expetimus. Id vbi factum est, primum aperiunt cadum, & poculorum loco cucurbitæ amplæ altera parte, quæ tres Parisienses sextarios capiat, hauriunt. Tum viri saltando ad illas accedunt, plenosque cyathos ab ipsarum manibus accipiunt, illæque identidem bibunt, & vno haustu plena pocula absorbent. Haustus vero tantisper repe-

Caou-in, antequam bibunt, calefaciunt.

que stipu-
ordeum
credibile
æ diutius
a proferre
ertiliores,
gandâ esse
t, an apud
atur.

fructibus,
vt melius
nficiatur
Hic

tunt, dum in cadis omnibus vel vna *Caou* in gutta restat. Ego quidē ipsos tres dies & noctes continue bibentes conspexi: quin etiam cum vsque adeo essent expleti, potuq; oppressi, vt oneri ferendo impares essent, operi se denuo applicabant, quia incepti certaminis defectio ignauiam argueret.

Tououpinambaultu inter edendū non bibunt.

Illud quoq; est obseruandum, Tououpinambaultios inter bibendum nihil edere, atque inter comedendum omnino nō bibere: quo fiebat, vt nostrum viuendi morem valde mirarentur, cum nos alternatim bibere ac edere conspicerent. Ac si quis eos hac in re cum equis compareret, faceti cuiusdam respōsum afferam, qui dicere solebat discrimen in eo esse, quod Barbari aquatum minimē essent deducendi, quodque periculum non esset ne postilenas abrumpere cogerentur. Et quamuis ad cibum sumendum horam statutam non habeant, sed ad libitum urgente fame, vel de media nocte comedant, neq; vllum in bibendo modum seruent, in cibo tamen maxime sunt sobrii, nonnulli os manusque ante, ac post pastum abluunt. quod ad os spectat, id fieri puto, quod alioqui viscoso humore impeditum illis esset futurum, propter eas farinas, quibus panis loco, vt diximus, vtuntur. Mirum illi silentium tempore cibi obseruant, ita vt in aliud tempus referant ea, de quibus colloquuturi sunt. Nos autem cum violato ipsorum instituto, vt in Gallia vsuuenit, inter prandendū sermones misceremus, ab illis irridebamur.

Barbari quoties esuriunt edunt.

Itaque tantisper dum hac celebratur compotatio, Americani hilares canunt, saltant, choreas agitant: quin etiam se mutuo hortantur, vt in bello sint strenui, & quamplurimos hostes capiant: deinde instar gruū ordine dispositi saltant per domum, in quam conuenerant, cūrsitant, donec cados penitus exhauserint.

Ebrietatis Barbarorum argumentum.

At certe quod ebrietatis palmam referant, non infirmum hoc est argumentum, quod nonnulli in istis symposiis 4. Caouini sextarios exhauriant: sed tum maxime, quum plumis instructi (vt antea diximus) captiuum aliquem mactant, & deuorant: tūc enim Ethnicorum more Bacchanalia sua celebrāt. Partius quidem vicini inter se in pendulis illis lectis è gossypio contextis sedentes compotant: sed cum singuli alicuius pagi incolę conueniant sæpius ad compotationes immodicas, nūquam ad cibos, hoc fit vt raro mediocres illar & modestar compotationes locum habeant.

Nusquam vero, ad compotationes seu mediocres, seu immensas accedūt, quin (vt antea diximus) ad expellendas solitudines ad choreas conueniant. Sed præterea peculiare hoc est iunioribus nondum coniugatis, vt pennarum fasciculis tergo annexis, & *Maraca* manibus admoto, nec non aridis illis fructibus traiectis filo, tibiisque aptatis strepitum edentibus (vt antea dictum est) totam noctem huc & illud circumcursent ostiatim saltantes: ita vt iis visis & auditis sæpius in mentem veniret eorum insania, qui in quibusdam Galliar locis vernacule Famuli dicuntur. Solent isti tempore constituto sanctis & patronis vniuscuiusque parœciar summa cum pompa stultorum amictu incedere, tibiis multis tintinnabulis resonantibus, atq; adeo per ædes & plateas choreas agitates, ac maximē Pyrrhicham illam saltationem, huc & illuc diuagari.

Hic

Hic vero quiddam notatu dignum succurrit, in omnibus Barbarorum cho- *Mulieres
filiæque a
Barbaro-
rum cho-
reis seoran-
Et.*
reis, siue alii alios confectentur, siue in circulum disponantur, vt pluribus alibi
dicturi sumus, nusquam tamen mulieres aut puellas viris interferi: quin potius
seorsim saltare solitas.

Priusquam vero narrationem institutam de computationibus nostrorum
Americ. concludamus, faciam admodum historiam, tragicam tamen recitare
placet, vt à nemine ignoretur, quam large essent vinum hausturi si copia illis
suppeteret. Quidam *Moussacat*, id est, paterfamiliâs mihi narrauit.

Contigit nobis non ita pridem (inquit vernacula lingua) vt dromadē *Pe-
ros* (sic illi Lusitanos, cum quibus inimicitias gerunt, nuncupant) opprimere- *Faceta
Brasilien-
si Mouf-
sacat de vi-
no narra-
tio.*
mus, maētatis & deuoratis, quos in ea nacti sumus hominibus, cum merces eo-
rum à nobis expilarentur, prægrandes offendimus *Caramemos* ligneos (quo no-
mine dolia, & reliqua vasa significant) portione quadam oppletos: quibus ab al-
tera parte apertis ecquid rei inesset periculum facere placuit. Ego vero (inque-
bat vetulus ille) quodnam esset genus illud ignoro, nec satis scio, an etiam apud
vos tale exstet. Hoc tamen scio nos vbi ad satietatem potauimus, totos tres dies
adeo sopitos fuisse, vt ægre excitati tertio die fuerimus. Plena nimirum fuisse
vasa illa coniicio generoso Hispanico vino, quo imprudentes Barbari Bacchi
festum celebrarint. Mirum proinde non est vini illius vaporibus correptos, cō-
festim sopitos fuisse, prout ab illo vetulo referebatur.

Nos vero commanducatum illum feminarum in suo *Caou-in* conficien-
do, initio abhorrebamus. quem vt vitaremus, radices aliquot *Aypi* & *Maniot*
cum quadam milii copia contusas feruefecimus, gratiorem potum confectu-
ros nos esse opinantes: sed experientia edocti sumus rationem hæc non succe-
dere. Quo factum est, vt paulatim Barbarico *Caou-in* assueuerimus: attamen
illius vsus nobis non fuit perpetuus. Nam saccari cannis, quarum copia nobis
suppetebat, in aqua refrigerata, ob perpetuum regionum illarum æstus,
per aliquot dies madefactis, potum parabamus gratissimi saporis. Frigidam
quoque nonnunquam bibebamus. Illic enim fontes sunt limpidissimi, flumi- *Aqua Bra-
siliensium
optima.*
na quoque aquæ dulcis, ob aeris temperiem ita probatæ & salubris, vt nemini
quantumuis large pota periculum crearet. Hic mihi succurrit, aquam dulcem
à Barbaris *vhete*, salsam vero *vhéen* appellari. In qua dictione efferenda præ ce-
teris laborabamus: ab illis enim imo gutture pronuntiat, quo modo suas gut-
turales Hebraei solent efferre. Deniq; quia non dubito, quin ea quæ de radicibus
& milio feminarum dentibus attritis ad *Caou-in* parandum diximus stoma- *Caou-in
cum vino
collatio.*
chum multis ad nauseam vsque mouerint, quo fastidium illud abstergant, peto
ab illis, vt rationem qua multum apud nos exprimitur animo repetant. Enim-
vero si vinitores, vindemiarum tempore, in iis præsertim locis quæ vina gene-
rosissima gignunt, nudis pedibus, nonnunquam calceis indutis labra vinaria
ingredi vualque calcare, inque ipsis torcularibus immundissime tractare me-
minerint, multa comperient non mundiora illo radicum commanducatu. Si
vero quis instet, feruendo ac despumando vinum purgari, respondeo *Caou-in*

quoq; eadem penitus ratione sordes omnes abiicere, ac proinde parem vtriusq; esse hac in parte rationem.

CAP. IX.

*De feris, prae grandibus lacertis, serpentibus, aliisque Americae
monstruosis animantibus.*

*Animalia
in Ameri-
ca nascun-
tur a no-
stris pro-
prie dissi-
milia.*

*Tapirouf-
son fera
quae asini
& vaccam
resert.*

RIVS QVAM vlteriùs progrediar, statim ab initio huiusce capitis lectorem breuiter admonere visum est, nullas è quadrupedum genere animantes, figura nostratibus omnino similes in toto Brasiliensi orbe reperiri, neque solere *Tououpinambaultios* ex istis aliquas nisi perquam raro cicuratas domi educare. Vt autem generatim describam animantes feras, quæ à Barbaris *Soo* appellantur, ab iis quæ vsui humano accommodatae sunt facere initium decreui. Primo illa videtur loco esse ponenda, quæ & vulgaris est maxime: hanc *Tapiroufson* appellant, pilo subrubescenti atque promisso, vaccam magnitudine ac forma valde referentem. Attamen quum cornibus careat, sitque contractiore collo, auriculis longioribus & pendulis, siccioribusque tibiis atque gracilioribus, vngula continua & asini vngulae persimili, merito quis eam vaccae asinique naturae participem esse diceret. differt nihilominus ab utroque plurimum, quod & breuissimam gerat caudam (obiterque hic monendus est Lector, permulta in America gigni animantia, quæ omnino sine cauda sint) & dentes habeat multo acutiores. nec hominibus propterea quidquam periculi ab ea potest creari, quum in fuga potius, quam in viribus salutem ponere consueuerit. Eam Barbari sagittis confixam, vt & alias pleraq; interficiunt, aut fossa excauata, decipulisve alius modi ingeniose fabricatis, venari solent.

*Parme ex
corio Ta-
piroufson.*

Ceterum fera illa magno est in pretio apud Barbaros, pellis gratia quam simulatque illi detraxerint, dorsi corium in orbem circumcidentes, ad solem exsiccant, in parmasq; fundi mediocri cadi magnitudine conformant, quibus in bello hostium excepta repellunt. Tantam vero duritiem pellis ad solem siccata contrahit, vt nullius ictu teli quantumuis magno impetu vibrati, transigi posse, facile credam. In Galliam duas eiusmodi parmas studiose afferebam: redeuntibus vero fames ita molesta fuit, vt omni com meatu absumpto, ne Cercopithecis quidem & psittacis, eiusdemque generis animantibus exceptis, quæ ex regione illa nobiscum aduehebamus, parmae illae duae, carbonibus impositae, fuerint etiam ad depellendam famem comedendae: quibus reliquae pelles, quæ, vt suo dicam loco, in naui erant, additae sunt.

*Tapirouf-
son carni
sapor.*

Porro *Tapiroufson* caro ad bubulae gustum fere accedit. Hanc suo Barbari more coquunt, *Boucanare* patria lingua appellant. At quoniam vocabulum illud iam usurpauit, & postea lapsius repetendum erit, ne diutius lector hareat, oblata occasione, quid hoc rei sit exponam.

Americani

